

LAWO
CLASSICS

EINSAMKEIT

— SONGS BY MAHLER —

MARIANNE BEATE KIELLAND
MEZZO-SOPRANO
NILS ANDERS MORTENSEN
PIANO

EINSAMKEIT

— SONGS BY MAHLER —

Gustav Mahlers sanger har fulgt meg i 20 år. Dette er sanger man begynner å lukte på, nynne på, høre på tidlig i studiene. Ser dem som et slags Soria Moria langt der framme. For det å få synge disse sangene – det å våge å synge disse sangene – henger høyt.

Men den dagen kom, iallfall for meg, da Mahlers sanger plutselig var på repertoaret. Og jo mer jeg framfører dem, jo mer vokser de inn i meg, de føles som en del av meg nå, og jeg håper jeg skal fortsette å synge dette vidunderlige repertoaret lenge, lenge.

Hvorfor tittelen *Einsamkeit* på denne plata? Mahler har ikke valgt de letteste tekstene til sin musikk, noe som nok delvis gjenspeiler hans egen livssituasjon. Hvor ensomt må det være å miste sine egne barn? Eller å ikke finne en livspartner? Og selv om Rückert-sangene inneholder noen vakre og lyse øyeblikk, finnes det mye eksistensialisme i *Ich bin der Welt* og *Um Mitternacht*.

God lytting! Håper du kommer til å elske disse sangene like høyt som jeg gjør.

– Marianne Beate Kielland

The songs of Gustav Mahler have haunted me for 20 years. These are songs that you begin to take in, hum along to, and listen to early in your studies. See them lie far yonder, like a glimpse of the Grail. To sing these songs – nay, to dare sing them – is indeed a challenge.

But the day came, at least for me, when Mahler's songs suddenly were part of the repertoire. And the more I perform them, the more they grow into me. They feel as they are a part of me now, and I hope that I shall continue to sing this wonderful repertoire for a long, long time.

Why is this record titled *Einsamkeit*? Mahler has not chosen the lightest lyrics for his music, which must partially reflect his own situation. How lonely it must be not to find a life partner, or to lose your own children! And even if the Rückert songs contain some bright and beautiful moments, there is still much existentialism in *Ich bin der Welt* and *Um Mitternacht*.

Enjoy! I hope you will come to love these songs as much as I do.

– Marianne Beate Kielland

MAHLER — For elskere av klassisk musikk kan selve navnet lede tankene til orkesterfarger, store, brede symfoniske penselstrøk, og til kulminasjonen av den romantiske symfonien. Men Mahler skrev også like mesterlig i én annen genre: Hans musikalske forfatter-skap er merkelig i den forstand at han nesten utlukkende skrev to genrer, nemlig symfoni og sang. I tillegg har det vært få komponister som de to genrene har vært så nært knyttet sammen for: Mahler brukte ofte opp igjen materiale fra sangene i symfonier, og noen har ment at disse selvsiteringene er nøkler til hemmelige programmer i symfoniene. Viktigst av alt er det at alle sangene han skrev som moden kunstner, ble skrevet både som orkestersanger og som sanger for klaver og stemme. I et av sine siste mesterverk, *Das Lied von der Erde* (Jordens sang) kombinerte han sågar de to genrene til en symfonisk sangsyklus.

Hva da med klaverutgavene? Er det bare snakk om rene klaveruttog? Man kan kanskje forklare dem som kommersielle produkt: På Mahlers egen tid var et redusert arrangement den eneste måten verkene kunne høres utenfor konsertsalen på, og et klaveruttog ville være det letteste å selge. Det ville imidlertid være å levne disse verkene for lite ære. Den møysommelige detaljorienteringen Mahler viser i dem, beviser at arrangementene var ment å skulle være likeverdige. Det var tross alt i denne formen at flest folk ville ha mulighet til å høre dem, så det var viktig at også disse utgavene skulle være så sterke som mulig.

Dette er ikke noe som skjer automatisk. Mens man ofte sier at Brahms var en komponist som orkestrerte verk som ser ut til å være skrevet for klaver, var nok prosessen den motsatte for Mahler. Som en av Wiens ledende dirigenter kjente Mahler orkesteret ut og inn, og som komponist mestret han det fullstendig. Et klaveruttog vil av nødvendighet forenkle mange detaljer i partituret, spesielt de som bare er åpenbare ved nærmere studium, og man må greie seg uten de mange klangkombinasjonene orkesteret har å by på. Det er et lite under at Mahlers sanger aldri gir inntrykk

av å være mangelfulle, noe man egentlig kan si om forbausende få komponister. Mahler hadde åpenbart begge utgavene i tankene mens han komponerte, og den interesserte lytter kan tjene stort på å sammenligne orkester- og klaverutgavene, for bedre å kunne sette pris på kunnskapen og fliden som ble lagt ned i sistnevnte.

Mahler tok for det meste utgangspunkt i to kilder for sangtekster. På den ene siden var han sterkt grepet av tysk folkelitteratur, og brukte især samlingen *Des Knaben Wunderhorn* (Guttens tryllehorn) som tekstkilde tidlig i karrieren. Senere arbeidet han intensivt med tekstene til den romantiske dikteren Friedrich Rückert (1788–1866) – et gammeldags valg for en hypermoderne komponist. I begge disse tilfellene fulgte Mahler i fotsporene til de store sangkomponistene fra 1800-tallet: Han fant gull i de samme kildene som Schubert, Schumann og Brahms hadde gjort. Rückert var en velkjent dikter på denne tida, og han skulle nå sin høyeste popularitet mot slutten av århundret. Han var derimot aldri egentlig regnet som en av de største tyske forfattere, og Mahler så på ham som ideell av just denne grunn: For ham var det å tonesette et dikt som i seg selv var perfekt «som om en skulptør hugget ut en marmorstatue, og en maler kom og malte den»; man visste, men gjorde sitt beste for å overse, at antikens gresk-romerske statuer hadde hatt sterke – og, i manges øyne, glorete – farger.

For de fire sangene som til sammen utgjør *Lieder eines fahrenden Gesellen* (En læresvenns sanger) valgte Mahler å ikke finne tekster fra *Des Knaben Wunderhorn*, men heller å skrive egne tekster i den samme stilen. Sangene forteller ikke en konvensjonell historie, men er heller en tablå-serie som avbilder sinnstemninger etter en ulykkelig kjærlighet, der hovedpersonen går fra fortvilelse til aksept, og til slutt til sjelfred. Denne måten å tonesette tekster på, som var psykologisk heller enn historiedrevet, var karakteristisk for mange av sangene til Mahler. Tekstene var delvis selvbiografiske, både i den forstand at han regnet seg

selv som en lærling i faget sitt, og som en refleksjon over en ulykkelig kjærlighetsaffære med sopranen Johanna Richter.

Den første sangen framhever især hvor pianistisk tenkt disse sangene kunne være. Her blandes tsjekisk folkemusikk fra bryllupet til den elskede med hovedpersonens fortvilede sinnstemning. Hadde denne sangen vært satt rent orkestralt, kunne man ha blandet de to mer sammen, siden de kunne skilles av orkesterets klang. Mahler valgte derimot å stille de to side ved side og skifte mellom dem, og på dette viset kommer de musikalske forskjellene like klart fram i klaveret som i orkesteret. Blandet man dem tettere sammen i orkesterutgaven, ville dette fort bli umulig å gjenskape på klaveret; at de er så adskilt, antyder at Mahler hadde klaverversjonen i tankene mens han komponerte.

Kindertotenlieder (Barnedødsanger) var Mahlers siste sangsyklus, og kanskje hans mest kjente. De fire diktene Mahler endte opp med å bruke, er et knøttlite utvalg av de 428 diktene (!) Rückert skrev i åra 1833–1834, etter at han mistet to barn. For Mahler kunne temaet også sies å ha personlig tilknytning og det på flere vis. Seks av Mahlers tretten søsken døde i sine første leveår, og som eldstemann var han alltid kjent med spedbarnsdøden. Samtidig var han en barnløs ungkar på 40 da han startet på den første sangen, og sjansene for å etterlate seg avkom begynte å bli mindre. Med tida skulle han bli velsignet med kone og to døtre, men sangene kunne sies å være framsynte, da begge døtrene døde i 1907 – like før han fikk vite om sin egen hjertesykdom, som skulle ta hans eget liv fire år senere. Som i læresvennsangene valgte Mahler å ikke ha noe egentlig narrativ gjennom tekstene, men heller å avbilde de skiftende sinnstilstandene til hovedpersonen, fra fortvilelse til aksept.

Samtidig med *Kindertotenlieder* skrev Mahler på et sett med uavhengige Rückert-sanger. Disse sangene dannet ikke noe kontinuerlig narrativ, men gav heller

Mahler anledning til å utforske ulike aspekt ved diktningen til Rückert, og hvordan disse kunne bli satt musikk til. I denne samlingen utforsket Mahler vidtrakte tema som poetens arbeidsværelse, attenhundretallets dragning mot det orientalske, triumf over motgang, og kjærlighet – *Liebst du um Schönheit* er Mahlers eneste egentlige kjærlighetssang. Disse sangene er kanskje hørt sjeldnere enn sangsyklusene, men de er like merkelig skrevet som noe annet Mahler skrev.

– Halvor K. Hosar

MAHLER — For any lover of classical music, the name itself is evocative of orchestral colour, broad, sweeping symphonic brushstrokes and the culmination of the romantic symphony. However, Mahler wrote with equal mastery in another genre: His oeuvre is remarkable in that he virtually wrote in two genres alone, namely symphony and song. What is more, there were few composers for whom the two genres were so closely connected: Mahler would often reuse material from songs in symphonies, and some claim that these self-quotations are keys to secret programmes in the symphonies. Most important of all is the fact that all of his mature songs were written both with orchestral accompaniment and as songs for piano and voice. In one of his final masterpieces, *Das Lied von der Erde* (the Song of the Earth) he combined the two into a symphonic song cycle.

Where does this leave the piano version? Are these 'mere' piano reductions? One might ascribe commercial reasons for their creation: in Mahler's own time, a reduced arrangement was the only way the works could be heard outside of the concert hall, and a piano reduction would be the easiest to sell. This, however, would give far too little credit to the pieces. In fact, the attention to detail given in them shows that they were written to be performed as equals in either form. After all, since it would be in this form that most people would have the opportunity to hear them, it was important that these versions were as strong as they could possibly be.

This cannot be achieved automatically. Whereas one often speaks of Brahms as a composer who orchestrated works that seemed conceived for the piano, the process may have been the opposite for Mahler. As one of Vienna's leading conductors, the orchestra was his part and parcel, and he had mastered it as fully as any composer. A reduction for piano will have to simplify many details in the full score, in particular those that are available only at closer study, and the many possibilities for combinations of timbre the or-

chestra offers have to be done without. That Mahler's songs never give the impression of being lacking in the pianistic form is high praise that can be afforded to few composers. Mahler obviously had both versions in mind and made sure that the result would be attractive in either form. In fact, beyond their qualities as songs, the interested listener can benefit immensely from comparing the orchestral and piano versions to gain an appreciation of the skill and thought that went into the latter.

In his songs, Mahler primarily took his texts from two sources. On the one hand, he was greatly influenced by German folk literature, and did in particular use the collection *Des Knaben Wunderhorn* (The Boy's Magic Horn) as a source of texts in his career. He later worked intensely with the texts of the romantic poet Friedrich Rückert (1788–1866) – an old-fashioned choice for a hypermodern composer. In both of these cases, Mahler followed in the footsteps of the great song composers of the nineteenth century: gold was mined from the same sources in the works of Schubert, Schumann and Brahms. Rückert was a well-known poet at the time and would reach the peak at the end of the century. He was, however, never considered one of the truly great German authors, and Mahler considered him perfect for this very reason: for him, setting a poem that was perfect in itself to music was 'as if a sculptor chiselled a statue from marble and a painter came along and coloured it'; it was already known, but largely ignored, that the sculptures of Greek and Roman antiquity bore bright – and, in the eyes of many, gaudy – colours.

For the four songs that make up *Lieder eines fahrenden Gesellen* (Songs of an Apprentice), Mahler chose not to go to *Des Knaben Wunderhorn* for texts, but rather to make his own text in the same style. The songs do not tell a conventional story, but rather depict the aftermath of an unrequited love, where the protagonist moves from despair to acceptance and eventually to inner peace. This approach to the setting texts that

were psychological, rather than driven by a proper story, would become characteristic of many of Mahler's songs. The texts were partly autobiographical, both in the sense that he considered himself to be an apprentice in his field, and as a reflection of an unhappy love affair with the soprano Johanna Richter.

The first song also highlights how pianistically conceived these works could be. The song mixes the festive Czech folk music of the beloved's wedding with the despairing moods of the protagonist. In a setting that was meant to be purely orchestral, these could be mixed together, since they could be separated through orchestral colour. Mahler, however, chose rather to juxtapose and alternate between the two, and in this way the differences in musical style are as clear on the piano as in the orchestra. A closer blend of the two in the orchestral version would have been impossible to replicate on the piano; their separation and juxtaposition suggests that Mahler had the piano version in mind while composing.

Kindertotenlieder (Songs on the Death of Children) was Mahler's last song cycle, and arguably his most famous one. The four poems Mahler ended up using is a minute selection of the 428 poems (!) Rückert wrote on the topic in the years 1833–1834, following the death of two of his children. For Mahler, too, the topic could be said to have personal meaning in several ways. Six of his twelve siblings died in infancy, and thus he was always acquainted with the death of the young. Simultaneously, he began work on the first songs as a childless bachelor of 40, whose chances of having progeny were getting slim. Whilst he would in time be blessed with both a wife and two daughters, the songs could be said to be eerily prescient, as both daughters died in 1907 – just before he learned of his own heart condition that was to take his life four years later. As in the Apprentice songs, Mahler chose not to give any real narrative through the texts, but rather to depict the changing states of mind of the protagonist, from despair towards acceptance.

Simultaneously with the *Kindertotenlieder*, Mahler worked on a set of independent Rückert songs. These songs did not attempt to create any sort of continual narrative, but rather allowed Mahler to explore different aspects of Rückert's poetry and how it could be set to music. In this collection, Mahler explored wide-ranging topics that include the poet's study, the nineteenth century's fascination by the oriental, triumph over adversity, and love – *Liebst du um Schönheit* is his only proper love song. These songs may be heard less often than the proper cycles, but they are as masterful as anything Mahler wrote.

– Halvor K. Hosar

RÜCKERT-LIEDER

TEKST/TEXT: FRIEDRICH RÜCKERT (1788–1866)

Ich atmet' einen linden Duft

Ich atmet' einen linden Duft!
Im Zimmer stand ein Zweig der Linde,
Ein Angebinde von lieber Hand.
Wie lieblich war der Lindenduft!

Wie lieblich ist der Lindenduft!
Das Lindenreis brachst du gelinde!
Ich atme leis im Duft der Linde
Der Liebe linden Duft.

Liebst du um Schönheit

Liebst du um Schönheit, o nicht mich liebe!
Liebe die Sonne, sie trägt ein goldnes Haar!
Liebst du um Jugend, o nicht mich liebe!
Liebe den Frühling, der jung ist jedes Jahr!

Liebst du um Schätze, o nicht mich liebe!
Liebe die Meerfrau, sie hat viel Perlen klar!
Liebst du um Liebe, o ja, mich liebe!
Liebe mich immer, dich lieb' ich immerdar.

Blicke mir nicht in die Lieder

Blicke mir nicht in die Lieder!
Meine Augen schlag' ich nieder,
Wie ertappt auf böser Tat.
Selber darf ich nicht getrauen,
Ihrem Wachsen zuzuschauen:
Deine Neugier ist Verrat!

Bienen, wenn sie sie Zellen bauen,
Lassen auch nicht zu sich schauen,
Schauen selbst auch nicht zu.
Wenn die reichen Honigwaben
Sie zu Tag gefördert haben,
Dann vor allen nasche du!

Ich bin der Welt abhanden gekommen

Ich bin der Welt abhanden gekommen,
Mit der ich sonst viele Zeit verdorben;
Sie hat so lange nichts von mir vernommen,
Sie mag wohl glauben, ich sei gestorben!

Es ist mir auch gar nichts daran gelegen,
Ob sie mich für gestorben hält.
Ich kann auch gar nichts sagen dagegen,
Denn wirklich bin ich gestorben der Welt.

Ich bin gestorben dem Weltgetümmel,
Und ruh' in einem stillen Gebiet.
Ich leb' allein in meinem Himmel,
In meinem Lieben, in meinem Lied.

Jeg åndet inn en mild duft

Jeg åndet inn en mild duft!
I mitt rom stod en gren fra linden,
En gave fra en kjærlig hånd.
Hvor deilig denne lindens duft var!

Hvor deilig er lindens duft!
Linderiset brakk du av så ømt!
Jeg ånder stille i lindens duft
Kjærlighetens milde duft.

Elsker du skjønnhet

Elsker du skjønnhet, da elsk ikke meg!
Elsk solen, den bærer et gyllent hår!
Elsker du ungdom, da elsk ikke meg!
Elsk våren som er ny hvert år!

Elsker du skatter, så elsk ikke meg!
Elsk havfruen, hun har mange klare perler!
Elsker du kjærligheten, å ja, da elsk meg!
Elsk meg evig, deg elsker jeg for alltid.

Kikk ikke på mine sanger

Kikk ikke på mine sanger!
Da slår jeg øynene mine ned,
som ble jeg tatt i en ond gjerning.
Selv våger jeg ikke
se på at de blir til:
Din nysgjerrighet er forræderi!

Når biene bygger celler,
lar de heller ikke andre beskue seg,
ikke engang de selv.
Men når de rike honningvokskakene
blir brakt ut i dagen,
da får du smake, først av alle!

Jeg har blitt borte for verden

Jeg har blitt borte for verden,
hvor jeg en gang kastet bort så mye av min tid;
Den har ikke hørt noe fra meg på lenge,
den kunne like godt tro at jeg er død!

Det er ikke mye om å gjøre for meg
om den tar meg for å være død.
Jeg kan heller overhodet ikke si noe mot det,
for i virkeligheten er jeg død for verden.

Jeg er død for verdens virvar
og hviler på et stille sted.
Jeg lever alene i min himmel,
i min kjærlighet, i min sang.

I breathed a gentle fragrance

I breathed a gentle fragrance!
In the room stood a sprig of linden,
a gift from a dear hand.
How lovely was the fragrance of linden!

How lovely is the fragrance of linden!
That twig of linden you broke off so gently!
Softly I breathe in the fragrance of linden,
the gentle fragrance of love.

If you love for beauty

If you love for beauty, oh do not love me!
Love the sun, it has gold hair!
If you love for youth, oh do not love me!
Love the spring-time that is young each year!

If you love for wealth, oh do not love me!
Love the mermaid, who has many limpid pearls!
If you love for love, oh yes, love me!
Love me forever; I will love you forevermore!

Look not into my songs

Look not into my songs!
My eyes I lower,
as if I've been caught in an evil deed.
I can't even trust myself
to watch them grow.
Your curiosity is a betrayal!

Bees, when they build their cells,
also do not let anyone observe them;
even themselves.
When the rich honeycombs
are brought out to the light of day,
then you shall taste them before everyone else!

I am lost to the world

I am lost to the world
with which I used to waste so much time,
It has heard nothing from me for so long
that it may very well believe that I am dead!

It is of no consequence to me
Whether it thinks me dead;
I cannot deny it,
for I really am dead to the world.

I am dead to the world's tumult,
And I rest in a quiet realm!
I live alone in my heaven,
In my love and in my song.

Um Mitternacht

Um Mitternacht
Hab' ich gewacht
Und aufgeblickt zum Himmel;
Kein Stern vom Sternengewimmel
Hat mir gelacht
Um Mitternacht.

Um Mitternacht
Hab' ich gedacht
Hinaus in dunkle Schranken.
Es hat kein Lichtgedanken
Mir Trost gebracht
Um Mitternacht.

Um Mitternacht
Nahm ich in acht
Die Schläge meines Herzens;
Ein einz'ger Puls des Schmerzens
War angefacht
Um Mitternacht.

Um Mitternacht
Kämpft ich die Schlacht,
O Menschheit, deiner Leiden;
Nicht konnt' ich sie entscheiden
Mit meiner Macht
Um Mitternacht.

Um Mitternacht
Hab' ich die Macht
In deine Hand gegeben!
Herr! Über Tod und Leben,
Du hältst die Wacht
Um Mitternacht!

Ved midnattstid

Ved midnattstid
våknet jeg
og skuet opp mot himmelen;
Ingen stjerne i stjernevrimmelen
lo noensinne mot meg
ved midnattstid.

Ved midnattstid
tenkte jeg tanker
langt utenfor de mørke grenser.
Det var ingen lysets tanker
som brakte meg trøst
ved midnattstid.

Ved midnattstid
aktet jeg på
mine hjerteslag;
En enslig smertens puls
ble satt i brann
ved midnattstid.

Ved midnattstid
kjempet jeg,
o menneskehet, et slag for din lidelse.
Ikke kunne jeg med min makt
avgjøre den,
ved midnattstid.

Ved midnattstid
la jeg makten
i dine hender!
Herre over død og liv,
du holder vakt
ved midnattstid.

At midnight

At midnight
I awoke
and gazed up to heaven;
No star in the entire mass
did smile down at me
at midnight.

At midnight
I projected my thoughts
out past the dark barriers.
No thought of light
brought me comfort
at midnight.

At midnight
I paid close attention
to the beating of my heart;
One single pulse of agony
flared up
at midnight.

At midnight
I fought the battle,
o Mankind, of your suffering;
I could not decide it
with my strength
at midnight.

At midnight
I surrendered my strength
into your hands!
Lord! over death and life
You keep watch
at midnight!

KINDERTOTENLIEDER

TEKST/TEXT: FRIEDRICH RÜCKERT (1788–1866)

Nun will die Sonn' so hell aufgeh'n

Nun will die Sonn' so hell aufgeh'n,
als sei kein Unglück die Nacht gescheh'n!
Das Unglück geschah nur mir allein!
Die Sonne, sie scheintet allgemein!

Du musst nicht die Nacht in dir verschränken,
musst sie ins ew'ge Licht versenken!
Ein Lämplein verlosch in meinem Zelt!
Heil sei dem Freudenlicht der Welt!

Nun seh' ich wohl, warum so dunkle Flammen

Nun seh' ich wohl, warum so dunkle Flammen
Ihr sprühet mir in manchem Augenblicke.
O Augen, gleichsam, um voll in einem Blicke
Zu drängen eure ganze Macht zusammen.

Doch ahnt' ich nicht, weil Nebel mich umschwammen,
Gewoben vom verblendenden Geschicke,
Dass sich der Strahl bereits zur Heimkehr schicke,
Dorthin, von wannen alle Strahlen stammen.

Ihr wolltet mir mit eurem Leuchten sagen:
Wir möchten nah dir bleiben gerne!
Doch ist uns das vom Schicksal abgeschlagen.

Sieh' uns nur an, denn bald sind wir dir ferne!
Was dir nur Augen sind in diesen Tagen:
in künft'gen Nächten sind es dir nur Sterne.

Wenn dein Mütterlein

Wenn dein Mütterlein
tritt zur Tür herein,
Und den Kopf ich drehe,
ihr entgegen sehe,
Fällt auf ihr Gesicht
erst der Blick mir nicht,
Sondern auf die Stelle,
näher nach der Schwelle,
Dort, wo würde dein
lieb' Gesichtchen sein,
Wenn du freudenhelle
trätest mit herein,
Wie sonst, mein Töchterlein.

Wenn dein Mütterlein
tritt zur Tür herein
Mit der Kerze Schimmer,
ist es mir, als immer
Kämost du mit herein,
huschtest hinterdrein,
Als wie sonst ins Zimmer!
O du, des Vaters Zelle,
ach, zu schnell,
erloschner Freudenschein!

Nå vil den lyse solen stå opp

Nå vil den lyse solen stå opp,
som om ingen ulykke hadde skjedd denne natten.
Ulykken rammet kun meg alene.
Solen, den skinner for alle.

Du må ikke innhulle deg i natten,
men la den omsluttet i det evige lys!
En liten lampe sluknet i mitt telt.
Verdens gledeslys; vær velkommen!

Nå ser jeg tydelig hvorfor så mørke flammer

Nå ser jeg tydelig hvorfor så mørke flammer
ble kastet mot meg i mangt et øyeblikk.
Å øyne, det var som om du i ett fullt blikk
kunne konsentrere hele din kraft.

Dog ante jeg ikke – fordi tåke svømte om meg,
vevd av en blindende skjebne -
at denne strålen var beredt til å bli sendt hjem,
dit hen, hvor alle stråler stammer fra.

Med deres lys ville dere fortelle meg:
Vi ville gjerne forbli nær deg!
Men det er blitt oss avslått av skjebnen.

Se nå nøye på oss, for snart er vi langt fra deg!
Det som i disse dager kun er øyne for deg,
vil kun bli stjerner for deg i kommende netter.

Når din mor

Når din mor
kommer hit til døren,
og jeg snur mitt hode
for å se mot henne,
faller ikke mitt blikk
først på hennes ansikt,
men på stedet –
nærmere dørstokken –
der, hvor ditt kjære
ansikt ville vært,
når du med lys glede
kom inn med henne,
som den gang, min lille datter.

Når din mor
kommer hit til døren
i skimmeret fra stearinlyset,
er det for meg som alltid
når du kom hit inn,
smygende etter henne
i rommet!
O du, en fars klostercelle,
akk! for tidlig
er gledens stråler slukket.

Now the sun will rise as brightly

Now the sun will rise as brightly
as if no misfortune had occurred in the night.
The misfortune has fallen on me alone.
The sun - it shines for everyone.

You must not keep the night inside you;
you must immerse it in eternal light.
A little light has been extinguished in my household;
Light of joy in the world, be welcome!

Now I see well why with such dark flames

Now I see well why with such dark flames
your eyes sparkled so often.
O eyes, it was as if in one full glance
you could concentrate your entire power.

Yet I did not realize - because mists floated about me,
woven by blinding fate –
that this beam of light was ready to be sent home
to that place whence all beams come.

You would have told me with your brilliance:
we would gladly have stayed near you!
But it is refused by Fate.

Just look at us, for soon we will be far!
What to you are only eyes in these days –
in future nights shall be stars to us.

When your mother

When your mother
steps into the doorway
and I turn my head
to see her,
my gaze does not alight
first on her face,
but on the place
nearer to the threshold;
there, where
your dear face would be
when you would step in
with bright joy,
as you used to, my little daughter.

When your mother steps
into the doorway
with the gleam of a candle,
it always seems to me as if
you came in as well,
slipping in behind her,
just as you used to come into the room!
O you, a father's cell,
alas! too quickly
you extinguish the gleam of joy!

**Oft denk' ich,
sie sind nur ausgegangen**

Oft denk' ich, sie sind nur ausgegangen,
Bald werden sie wieder nach Hause gelangen,
Der Tag ist schön, O, sei nicht bang,
Sie machen nur einen weiten Gang.

Jawohl, sie sind nur ausgegangen,
und werden jetzt nach Hause gelangen,
O, sei nicht bang, der Tag ist schön,
Sie machen nur den Gang zu jenen Höh'n.

Sie sind uns nur voraus gegangen,
und werden nicht wieder nach Haus verlangen,
Wir holen sie ein auf jenen Höh'n im Sonnenschein,
Der Tag ist schön auf jenen Höh'n!

In diesem Wetter

In diesem Wetter, in diesem Braus,
Nie hätt' ich gesendet die Kinder hinaus;
man hat sie getragen hinaus,
Ich durfte nichts dazu sagen!

In diesem Wetter, in diesem Saus,
Nie hätt' ich gelassen die Kinder hinaus,
Ich fürchtete sie erkranken;
Das sind nun eitle Gedanken.

In diesem Wetter, in diesem Graus!
Nie hätt' ich gesendet die Kinder hinaus;
Ich sorgte, sie stürben morgen,
Das ist nun nicht zu besorgen.

In diesem Wetter, in diesem Graus!
Nie hätt' ich gesendet die Kinder hinaus!
Man hat sie hinaus getragen,
Ich durfte nichts dazu sagen!

In diesem Wetter, in diesem Saus, in diesem Braus,
Sie ruh'n als wie in der Mutter Haus,
von keinem Sturm erschreckt,
Von Gottes Hand bedeckt.

**Ofte tenker jeg
at de bare har gått ut en liten tur**

Ofte tenker jeg at de bare har gått ut en liten tur,
og snart kommer til å vende hjem igjen,
dagen er vakker, så vær ikke redd,
de er bare ute på en lang vandring.

Joda, de har bare gått ut en tur,
og kommer nå til å vende hjem igjen,
så vær ikke redd, for dagen er vakker,
de er bare på tur til fjerne høyder.

De har bare gått i forveien fra oss,
og vil aldri mer finne veien hjem igjen,
vi tar dem igjen på fjerne høyder i strålende sol,
dagen er vakker på de fjerne høyder!

I dette været

I dette været, i dette bruset,
aldri ville jeg ha sendt barna ut;
men de ble båret ut,
og jeg fikk ikke si imot det!

I dette været, i denne piskende vinden,
aldri ville jeg ha sluppet barna ut,
jeg ville fryktet de ble syke;
men nå er disse tankene forgjeves.

I dette været, den grusomme stormen!
Aldri ville jeg ha sluppet barna ut;
Jeg bekymret meg over at ville ha dødd neste dag,
men nå er jo ikke det noe å bry seg om.

I dette været, den grusomme stormen!
Aldri ville jeg ha sendt barna ut!
Man har båret dem ut,
jeg fikk ikke si imot det!

I dette været, i den piskende vinden, i dette bruset,
de hviler som var de i sin mors hus,
ikke skremt av noen storm,
beskyttet av Guds hånd.

**Often I think
that they have only stepped out**

Often I think that they have only stepped out –
and that soon they will reach home again.
The day is fair – O don't be afraid –
They are only taking a long walk.

Yes: they have only stepped out
and will now return home.
O don't be anxious – the day is fair.
They are only taking a walk to those hills.

They have simply gone on ahead:
they will not wish to return home.
We'll catch up to them on those hills.
In the sunshine the day is fair.

In this weather

In this weather, in this windy storm,
I would never have sent the children out;
They were carried outside –
I could say nothing about it!

In this weather, in this roaring storm,
I would never have let the children out.
I was afraid they had fallen ill,
but these thoughts are now idle.

In this weather, in this cruel storm,
I would never have let the children out;
I was worried they would die the next day –
but this is now no concern.

In this weather, in this cruel storm,
I would never have sent the children out;
They were carried outside –
I could say nothing about it!

In this weather, in this roaring, cruel storm,
they rest as they did in their mother's house:
they are frightened by no storm,
and are covered by the hand of God.

LIEDER EINES FAHRENDEN GESELLEN

TEKST/TEXT: GUSTAV MAHLER (1860–1911)

Wenn mein Schatz Hochzeit macht

Wenn mein Schatz Hochzeit macht,
Fröhliche Hochzeit macht,
Hab' ich meinen traurigen Tag!
Geh' ich in mein Kämmerlein,
Dunkles Kämmerlein,
Weine, wein' um meinen Schatz,
Um meinen lieben Schatz!

Blümlein blau! Verdorre nicht!
Vöglein süß! Du singst auf grüner Heide.
Ach, wie ist die Welt so schön!
Ziküth! Ziküth!
Singet nicht! Blühet nicht!
Lenz ist ja vorbei!
Alles Singen ist nun aus.
Des Abends, wenn ich schlafen geh',
Denk' ich an mein Leide.
An mein Leide!

Ging heut' Morgen über's Feld

Ging heut' Morgen über's Feld,
Tau noch auf den Gräsern hing;
Sprach zu mir der lust'ge Fink:
"Ei du! Gelt? Guten Morgen! Ei gelt?
Du! Wird's nicht eine schöne Welt?
Zink! Zink! Schön und flink!
Wie mir doch die Welt gefällt!"

Auch die Glockenblum' am Feld
Hat mir lustig, guter Ding',
Mit den Glöckchen, klinge, kling,
Ihren Morgengruß geschellt:
"Wird's nicht eine schöne Welt?
Kling, kling! Schönes Ding!
Wie mir doch die Welt gefällt! Heia!"

Und da fing im Sonnenschein
Gleich die Welt zu funkeln an;
Alles Ton und Farbe gewann
Im Sonnenschein!
Blum' und Vogel, groß und klein!
"Guten Tag, ist's nicht eine schöne Welt?
Ei du, gelt? Schöne Welt?"

Nun fängt auch mein Glück wohl an?
Nein, nein, das ich mein',
Mir nimmer blühen kann!

Når min skatt har bryllupsdag

Når min skatt har bryllupsdag,
sin lykkelige bryllupsdag,
har jeg min sørgedag!
Jeg går inn i mitt lille værelse,
mitt mørke lille værelse,
og gråter, ja gråter over min skatt,
over min kjære skatt!

Lille blå blomst, visne ikke!
Søte lille fugl, du synger på de grønne heier!
Akk, hvordan kan verden være så vakker?
Kvitre! Kvitre!
Syng ikke; blomstre ikke!
Nå er våren forbi.
Alle sanger må nå være sunget.
Når jeg legger meg til å sove om kvelden,
tenker jeg på min lidelse,
min lidelse!

Denne morgenen gikk jeg over markene

Denne morgenen gikk jeg over markene,
duggen hang fremdeles på gresstråene;
den glade finken talte til meg:
«Hei du! Ikke sant? God morgen! Ikke sant?
Du! Blir det ikke en vakker verden?
Kvitre! Kvitre! Vakker og flittig!
Hvor verden tiltaler meg!»

Også blåklukkene på marken
talte lystig til meg,
ringte med sine små klokker, kling, kling,
deres morgenhilsen ringer:
«Blir det ikke en vakker verden?
Kling, kling! Fine saker!
Hvor verden tiltaler meg!»

Og da, i solskinn,
begynte verden plutselig å glitre;
alt fikk mer og mer lyd og farger i solskinnet!
Blomster og fugler, store og små!
«God dag, er det ikke en vakker verden?
er det ikke en vakker verden,
Hei, ikke sant? En vakker verden?»

Nå starter kanskje også min lykke?
Nei, nei – den lykken jeg sikter til
kan aldri få blomstre.

When my darling has her wedding-day

When my darling has her wedding-day,
her joyous wedding-day,
I will have my day of mourning!
I will go to my little room,
my dark little room,
and weep, weep for my darling,
for my dear darling!

Blue flower! Do not wither!
Sweet little bird – you sing on the green heath!
Alas, how can the world be so fair?
Chirp! Chirp!
Do not sing; do not bloom!
Spring is over.
All singing must now be done.
At night when I go to sleep,
I think of my sorrow,
of my sorrow!

I walked across the fields this morning

I walked across the fields this morning;
dew still hung on every blade of grass.
The merry finch spoke to me:
"Hey! Isn't it? Good morning! Isn't it?
You! Isn't it becoming a fine world?
Chirp! Chirp! Fair and sharp!
How the world delights me!"

Also, the bluebells in the field
merrily with good spirits
tolled out to me with bells (ding, ding)
their morning greeting:
"Isn't it becoming a fine world?
Ding, ding! Fair thing!
How the world delights me!"

And then, in the sunshine,
the world suddenly began to glitter;
everything gained sound and color
in the sunshine!
Flower and bird, great and small!
"Good day, is it not a fine world?
Hey, isn't it? A fair world?"

Now will my happiness also begin?
No, no - the happiness I mean
can never bloom!

Ich hab' ein glühend Messer

Ich hab' ein glühend Messer,
Ein Messer in meiner Brust,
O weh! Das schneid't so tief
In jede Freud' und jede Lust.
Ach, was ist das für ein böser Gast!
Nimmer hält er Ruh', nimmer hält er Rast,
Nicht bei Tag, noch bei Nacht, wenn ich schlief.
O Weh!

Wenn ich in den Himmel seh',
Seh' ich zwei blaue Augen stehn.
O Weh! Wenn ich im gelben Felde geh',
Seh' ich von fern das blonde Haar
Im Winde weh'n.
O Weh!

Wenn ich aus dem Traum auffahr'
Und höre klingen ihr silbern' Lachen,
O Weh!
Ich wollt', ich läg auf der schwarzen Bahr',
Könnt' nimmer die Augen aufmachen!

Die zwei blauen Augen von meinem Schatz

Die zwei blauen Augen von meinem Schatz,
Die haben mich in die weite Welt geschickt.
Da muß ich Abschied nehmen vom allerliebsten Platz!
O Augen blau, warum habt ihr mich angeblickt?
Nun hab' ich ewig Leid und Grämen.

Ich bin ausgegangen in stiller Nacht
Wohl über die dunkle Heide.
Hat mir niemand Ade gesagt.
Ade! Mein Gesell' war Lieb' und Leide!

Auf der Straße steht ein Lindenbaum,
Da hab' ich zum ersten Mal im Schlaf geruht!
Unter dem Lindenbaum,
Der hat seine Blüten über mich geschneit,
Da wußt' ich nicht, wie das Leben tut,
War alles, alles wieder gut!
Alles! Alles, Lieb und Leid
Und Welt und Traum!

Jeg har en glødende kniv

Jeg har en glødende kniv,
en kniv i mitt bryst,
Å ve! Den skjærer så dypt
i enhver glede og lyst.
Akk, hvor denne gjesten er ond!
Aldri er den stille, aldri hviler den,
verken ved dag eller natt, når jeg burde sove,
å ve!

Når jeg ser opp mot himmelen,
ser jeg der to blå øyne.
Å ve! Når jeg vandrer i den gule åkeren,
ser jeg fra det fjerne hennes blonde hår
vifte i vinden.
Å ve!

Når jeg farer opp av drømmen
og hører hennes sølvatter klinge,
Å ve!
Jeg skulle ønske jeg lå på den svarte båre
og aldri igjen kunne åpne øynene!

Min skatts to blå øyne

Min skatts to blå øyne
har sendt meg langt ut i den vide verden.
Der måtte jeg ta avskjed med dette
mitt aller kjæreste sted!
Å øyne blå, hvorfor så dere på meg?
Nå skal jeg ha evig lidelse og sorg.

Jeg gikk ut i den stille natten
langt over de mørke heiene.
Ingen bød meg farvel.
Farvell! Mine følgesvenner var kjærlighet og lidelse.

Ved veien står det et lindetre,
der falt jeg for første gang i rolig søvn!
Under lindetreet,
som lot sine blomster snø over meg,
Der visste jeg ikke hvordan verden fortsatte,
Alt! Alt; kjærlighet og lidelse
og verden og drømmer!

(Norsk oversettelse:
Marianne Beate Kielland)

I have a red-hot knife

I have a red-hot knife,
a knife in my breast.
O woe! It cuts so deeply
into every joy and delight.
Alas, what an evil guest it is!
Never does it rest or relax,
not by day or by night, when I would sleep.
O woe!

When I gaze up into the sky
I see two blue eyes there.
O woe! When I walk in the yellow field,
I see from afar her blond hair
waving in the wind.
O woe!

When I start from a dream
and hear the tinkle of her silvery laugh,
O woe!
Would that I lay on my black bier –
Would that I could never again open my eyes!

The two blue eyes of my darling

The two blue eyes of my darling –
they have sent me into the wide world.
I had to take my leave of this well-beloved place!
O blue eyes, why did you gaze on me?
Now I will have eternal sorrow and grief.

I went out into the quiet night
well across the dark heath.
To me no one bade farewell.
Farewell! My companions are love and sorrow!

On the road there stands a linden tree,
and there for the first time I found rest in sleep!
Under the linden tree
that snowed its blossoms onto me –
I did not know how life went on,
and all was well again!
All! All, love and sorrow
and world and dream!

(English translation:
Emily Ezust)

MARIANNE BEATE KIELLAND — MEZZOSOPRAN —

Magasinet Gramophone skriver om Marianne Beate Kielland: «The mezzo-soprano is quite outstanding: strong, firm, sensitive in modulations, imaginative in her treatment of words, with a voice pure in quality, wide in range and unfalteringly true in intonation.»

Hun har studert ved Norges musikkhøgskole under Svein Bjørkøy, men har også studert med Oren Brown og Barbara Bonney. Hun er i dag etablert som en av Europas fremste sangere, og opptrer jevnlig på konsertscenene i Europa, Østen og Amerika under dirigenter som Philippe Herreweghe, Fabio Biondi, Jordi Savall, Rinaldo Alessandrini, Christophe Rousset, Marc Minkowski, Masaaki Suzuki, Thomas Dausgaard, Juanjo Mena, Jos van Immerseel, Robert King, Andrew Manze, Daniel Reuss og Rune Bergmann.

Kielland ble i 2012 nominert til Grammy innen kategorien «Best Vocal Classical Album» for sin CD-utgivelse *Veslemøy Synsk* av Olav Anton Thommessen, og har med denne og nær 50 andre innspillinger, samt utstrakt konsertvirksomhet, befestet seg som en bemerkelsesverdig interpret av repertoar fra barokken helt fram til vår tids musikk.

Hun har tidligere gitt ut syv CD-er på LAWO Classics sammen med pianisten Nils Anders Mortensen: *Früh* (LWC1033), *Sæle jolekveld* (LWC1040), *Grieg* (LWC1059), *Young Elling* (LWC1072), *The New Song* (LWC1097), *Whispering Mozart* (LWC1111) og *Songs: Kielland/Dørumsgaard* (LWC1145). I 2015 ga hun ut *Påsketid* (LWC1077) med Elise Båtnes på fiolin og Kåre Nordstoga på orgel, og i 2017 kom *Terra Nova* (LWC1125) med komponist og pianist Jan Gunnar Hoff.

MARIANNE BEATE KIELLAND — MEZZO-SOPRANO —

The classical music magazine Gramophone wrote of Marianne Beate Kielland: "The mezzo-soprano is quite outstanding: strong, firm, sensitive in modulations, imaginative in her treatment of words, with a voice pure in quality, wide in range, and unfalteringly true in intonation."

Kielland studied at the Norwegian Academy of Music with Svein Bjørkøy. Her other teachers have included Oren Brown and Barbara Bonney. Considered today one of Europe's leading singers, she performs regularly on major concert stages in Europe, America and The East. Among the conductors with whom she has performed are Philippe Herreweghe, Fabio Biondi, Jordi Savall, Rinaldo Alessandrini, Christophe Rousset, Marc Minkowski, Masaaki Suzuki, Thomas Dausgaard, Juanjo Mena, Jos van Immerseel, Robert King, Andrew Manze, Daniel Reuss and Rune Bergmann.

In 2012 she received a Grammy nomination in the category of 'Best Classical Vocal Solo' for her recording of *Veslemøy Synsk* by the composer Olav Anton Thommessen. With nearly fifty other albums in addition to a demanding concert schedule, Marianne Beate Kielland is established as an exceptional performer with a wide-ranging repertoire from baroque to contemporary. Together with pianist Nils Anders Mortensen she has released seven earlier recordings on the LAWO Classics label: *Früh* (LWC1033), *Sæle jolekveld* (LWC1040), *Grieg* (LWC1059), *Young Elling* (LWC1072), *The New Song* (LWC1097), *Whispering Mozart* (LWC1111), and *Songs: Kielland/Dørumsgaard* (LWC1145). In 2015 she released *Påsketid* (LWC1077) with violinist Elise Båtnes and organist Kåre Nordstoga, and in 2017 she released *Terra Nova* (LWC1125) with composer and pianist Jan Gunnar Hoff.

NILS ANDERS MORTENSEN — PIANO —

Nils Anders Mortensen er født i Flekkefjord i 1971. Han har spilt piano siden treårsalderen, og vant Ungdommens Pianomesterskap i 1986. Sine studier har han fra Norges musikkhøgskole, École Normale Paris og Hochschule für Musik und Theater Hannover, med Einar Steen-Nøkleberg som lærer. Andre viktige lærere for ham har vært Tatjana Nikolajeva og Hans Leygraf.

I 1996 ble Mortensen kåret til «Årets debutant» av Rikskonsertene. Internasjonalt har Mortensen vunnet priser og stipender. I 1998 vant han Mozarteum-prisen i Salzburg. I 2004 mottok han Robert Levins minnepris.

Mortensen har vært solist med de fleste norske orkestre og deltatt ved flere av de norske kammermusikkfestivalene, bl.a. Stavanger, Oslo, Lofoten og Risør. Med Stavanger Symfoniorkester har han spilt inn plate med klaverkonserter av Geirr Tveitt. Hans første soloplate *Im Freien* (LWC1032), med musikk av Debussy, Grieg og Bartok, kom ut i 2012 til strålende kritikker. Mortensen har også gitt ut syv plater med mezzosopranen Marianne Beate Kielland på LAWO Classics: *Früh* (LWC1033), *Sæle jolekveld* (LWC1040), *Grieg* (LWC1059), *Young Elling* (LWC1072), *The New Song* (LWC1097), *Whispering Mozart* (LWC1111) og *Songs: Kielland/Dørumsgaard* (LWC1145). I 2015 ga han ut soloplaten *In finstret Mitternacht* (LWC1084), med musikk av Brahms, samt *Tundra* (LWC1092), en plate med utelukkende russisk musikk, med kontrabassen Knut Erik Sundquist. I 2016 kom *Schumann Violin Sonatas Op. 105 & Op. 121* (LWC1110) med fiolinist Arvid Engegård.

NILS ANDERS MORTENSEN — PIANO —

Nils Anders Mortensen was born in Flekkefjord in 1971. He began playing piano at age three, and in 1986 he won the Norwegian Young Pianist Competition. He studied at the Norwegian Academy of Music, École Normale in Paris, and Hochschule für Musik und Theater in Hannover with Einar Steen-Nøkleberg. Other important teachers have been Tatjana Nikolajeva and Hans Leygraf.

Mortensen was the recipient of the prestigious Concerts Norway 'Debutant of the Year' award in 1996. He has won international prizes and grants. In 1998 he won the Mozarteum Prize in Salzburg. In 2004 Mortensen received the Robert Levin Memorial Prize.

Mortensen has appeared as soloist with Norway's leading orchestras. He recorded piano concertos of Geirr Tveitt with Stavanger Symphony Orchestra. His first solo album *Im Freien* (LWC1032), featuring music of Debussy, Grieg, and Bartok, was released in 2012 to glowing reviews. Mortensen has also released seven recordings with mezzo-soprano Marianne Beate Kielland on the LAWO Classics label: *Früh* (LWC1033), *Sæle jolekveld* (LWC1040), *Grieg* (LWC1059), *Young Elling* (LWC1072), *The New Song* (LWC1097), *Whispering Mozart* (LWC1111), and *Songs: Kielland/Dørumsgaard* (LWC1145). In 2015 he released the solo recording *In finstret Mitternacht* (LWC1084), featuring music of Brahms, and *Tundra* (LWC1092), a recording of solely Russian music, with double-bassist Knut Erik Sundquist. In 2016 he released *Schumann Violin Sonatas Op. 105 & Op. 121* (LWC1110) with violinist Arvid Engegård.

GUSTAV MAHLER (1860–1911)

RÜCKERT-LIEDER

Text: Friedrich Rückert (1788–1866)

- 01 — I. Ich atmet' einen linden Duft! 02:42
- 02 — II. Liebst du um Schönheit 02:11
- 03 — III. Blicke mir nicht in die Lieder 01:19
- 04 — IV. Ich bin der Welt abhanden gekommen 05:50
- 05 — V. Um Mitternacht 05:41

KINDERTOTENLIEDER

Text: Friedrich Rückert

- 06 — I. Nun will die Sonn' so hell aufgeh'n 05:11
- 07 — II. Nun seh' ich wohl, warum so dunkle Flammen 04:23
- 08 — III. Wenn dein Mütterlein 03:51
- 09 — IV. Oft denk' ich, sie sind nur ausgegangen 02:36
- 10 — V. In diesem Wetter 06:04

LIEDER EINES FAHRENDEN GESELLEN

Text: Gustav Mahler

- 11 — I. Wenn mein Schatz Hochzeit macht 03:23
- 12 — II. Ging heut' Morgen über's Feld 04:20
- 13 — III. Ich hab' ein glühend Messer 02:55
- 14 — IV. Die zwei blauen Augen von meinem Schatz 04:54

RECORDED IN SOFIENBERG CHURCH, OSLO, 4-6 JANUARY 2016

PRODUCER: VEGARD LANDAAS

BALANCE ENGINEER: THOMAS WOLDEN

EDITING: VEGARD LANDAAS

MASTERING: THOMAS WOLDEN

PIANO TECHNICIAN: ERIC SCHANDALL

BOOKLET NOTES: MARIANNE BEATE KIELLAND / HALVOR K. HOSAR

ENGLISH TRANSLATION (BOOKLET NOTES): HALVOR K. HOSAR

NORWEGIAN TRANSLATION (SONGS): MARIANNE BEATE KIELLAND

ENGLISH TRANSLATION (SONGS): EMILY EZUST

BOOKLET EDITOR: HEGE WOLLENG

COVER DESIGN: ANNA-JULIA GRANBERG / BLUNDERBUSS

COVER AND ARTIST PHOTOS (KIELLAND): LENA LAHTI

ARTIST PHOTO (MORTENSEN): TRYM IVAR BERGSMO